

Sè smehom govorila je potem Mileni o njej ter bolj nego čez njo zabavljala je čez Gornika, ki si je izbral „punciko“.

Ko je bil danes gori v vili, prepričevala ga je prej sè smehom šaleč se, a potem resno, da Ema ni zanj. Prepričala ga je takó, da je sklenil sam pri sebi ji dati slovó. Dejal pa ni ničesar, le v zadregi zvijal si je dolgo, dolgo svojo smotko, govorjenje njeno pa mu je prijalo in zdele se mu je jako laskavo.

Prišedši k Emi pa, razdril se je sklep upadel mu je pogum. Ganila ga je dobrota njena, ki je izvirala bolj iz nevednosti in plitvosti, nego prav iz srca — najbolj je nanj uplivala njena lepota.

Lepega popoldne sli sta Irma in Milena v mesto nakupovat raznih stvari. Ker sta odpravili zgodaj, predlagala je Milena, naj bi šli na „Molo sv. Carlo“, od koder se vidi takó divno na odprto morje.

Jesensko solnce je jelo zahajati. Oblaki od ognjeno-rudečega do najbolj nežnega roza in od pomarančastorumenega do skoraj bele barve igrali so se ob solnci na obzorji, kažoč razne slike in forme.

Ni ga lepšega razgleda, nego je oni ob zahajajočem solnci na odprto sinje morje. Milena, ki je imela mnogo čuta za naravine lepote, je stala zavzeta skoraj na samem robu luke.

Na desni in levi strani so stali manjši in večji parobrodi tu in tam pa ladije z jadrin in brez jader. Skoraj pod zidom, kjer je stala Milena, bil je čoln in v njem ribič, ki je sedel mirno in hladokrvno, kakor bi bil sam. Ne mené se za gledalce na luki, držal je svoj trnek v roki ter pel pred se preprosto dalmatinsko pesen.

„Glej, kakova idila, Irma“, opomni Milena, „glej ga, kako se ziblje v čolnu oh, zavidanja vredni človek!“

A Irma ni videla, ne slišala svoje tovarišice. Življenje na luki postajalo je vedno živahneje. Vozovi so drdrali, črni mornarji vpili drug na družega, parobrodi so žvižgali, ropotala težka bruna in železni drogi, katere so nakladali na ladije.

Meščani so se začeli sprehajati in važno govoreč in razpralajoč nevažne stvari šetali se gori in doli. A tudi tega ni gledala Irma.

Prva ladija tu ob kraji „Minerva“ ta jo zanima. Mlad gospod stopa urno po nastavljeni deski z luke na ladijo ter prihaja iz nje vedno srditejši. Mornarji njegovi pa hite znašati razne stvari na suho ter je vkrcajo v drugem redu molčè in v strahu.

„Glas, rast, kretanje to vse je njegovo; da, Anton je“, pravi poluglasno Irma, prime Mileno za roko in obe odideta od kraja.

Po deski na suho je prišel mladi gospod, ki je obračal Irmino pozornost na se, baš tedaj, ko sta šli oni dve mimo. Popravljaj si je zapestnici ter jezno mrmral v polno svojo svetlo brado, kar se njegove oči ustavijo na Irmi.

Naglo vzdigne klobuk ter s popolnoma drugim izrazom na svojem obrazu pristopi k njej ter ji podá svojo roko.

„Kako naključje, gospod Petris, kaj ste prišli sedaj, ali odhajate iz Trsta? Ah, da, skoraj bi bila pozabila — gospodična Berné, gospod Petris, trgovec.“

On se pokloni ter pravi: „Ne, milostna, jaz sem zdaj stalno v Trstu, a nekaj svoje trgovine sem dal vkrcati. S temi ljudmi je res križ, a prišel sem pa vendar še o pravem času, da sem rešil — kaj pa vi milostiva, žalujete, če me ne moti vaša obleka.“

„Da, po svojem soprogu“, odvrne ta ter vzdignivši glavo, pogleda mu naravnost v oči, da bi videla učinek svojih besedi. On pa ni spremenil svojega izraza ter z navadnim prejšnim glasom jo vpraša, obrnivši še za trenotek tudi v Mileno, ali sme ž njima nazaj v mesto.

„Kakor vidim, gospod Petris, najini osodi sta si podobni“, pravi Irma ogledujú klobuk njegov in črn ovoj ob njegovi rami.

„Da znaki žalosti so po moji materi, katere sem oblekel, ko sem je komaj odložil po svojem očetu. Ali imate še daleč, če smem vprašati?“

„Daleč, celó do svetega Ivana“, odgovori Milena, do katere se je bil obrnil Petris.

„Da, sedaj ostanem še mesec dni pri dobri svoji Mileni, potem se pa vrnem zopet v opustošeno svoje stanovanje v mestu“, pravi žalostnim glasom Irma.

(Pride še).

Ta zadnji hip.

V poljub daj usten svojih
„Rubinov“ kras,
Poglej le enkrat ljubko
Mi še v obraz!

Očij naj gledam tvojih
Nebeški čar,
Prej ko usode krute
Me stre vihar.

Glej solnčice pomika
Se že za hrib —,
Oh, ljubi me — kot nekdaj
Ta zadnji hip!!

Kristina.

Kakšna naj bo soba za bolnika?

Najboljšo in najprijaznejšo sobo za bolnika! To je prvo, kar navadno zahteva vsak zdravnik. Soba mora biti prostorna in mirna, na vsak način ne sme biti taka da se hodi skoz njo v druge sobe. Kjer je mogoče, priporočati je za bolnika celó dve bolniški sobi, jedna za ponoči, druga za podnevi, tako da se jedna vedno lahko zrači in snaži, ne da bi to neobhodno potrebno delo nadlegovalo bolnika.

Postelja naj bo brez takozvanega „neba“, katero je za bolnika prav tako kakor za zdravega brez koristi, pač pa mu lahko škoduje na zdravju kot posebno pripralje ni prostor za prah. Tudi pregrinjala in poblazinjena pohištvo ne spada v bolniško sobo, katera naj bo preprosta, kajti le kot taka snaži se lahko in hitro.

Seveda ne sme narediti soba vzpričo svoje preprostosti utisa, kakor da bi bila „oropana“ in zapuščena! Prijazne podobe na stenah, na katerih obvisi rad pogled bolnikov, preženejo mu marsikatero slabo uro, katera še celo zdravega razdraži, kaj še le bolnega!

Zdravniki trde, da je okrevanje bolnega človeka odvisno celo od barve in vzorca tapet ali pa navadne stenske slikarije. Marsikdo ve morda iz lastne skušnje, kakšne grozne obraze, mogoče celo hudiče, je zrló njegovo oko v arabeskah po stropu in stenah, ob času mrzlične bolezni. Zatorej se svetujejo za tapete mileje barve in preprosti vzorci, kateri vplivajo pomirjevalno na bolne živce. Tudi prijetno tikajoča ura z razločno številno ploščo naj ne manjka v bolniški sobi in še nekaj, kar posebno razveseljuje in blaži bolnika, to je stojalo s cveticami. Sveže zelenje de tako dobro našemu očesu! Pripomniti pa moramo, da če cvetlice cveto, ne smejo biti opojnega, močnega duha. Sploh pa je znano, da le listje tvori kisik, ki nam je v življenje potreben, cvetje pa samo rabi kisik in oddaje dušik. —

Še večje važnosti, nego soba, je bolniška postelja. Prvo je, da je dovolj velika, tako da se bolnik v njej lahko steguje in obrača po svojih željah in potrebah, nadalje naj ne bo niti prenizka, niti previsoka. Najpripravnější so železni postelnjaki, pol metra visoki z zmetmi, na katere pride žimnica. Odeja se mora seveda ozirati na bolezen, na bolnika in na letni čas. Za blazino je boljše vzeti žimo, kakor pa perje. Sploh je žima, kakor za vsako posteljo, sosebno pa še za bolniško najboljša, ker je elastična in zračna, dočim je pernica vroča in nerodna, tako, da bolnik navadno prosi, da bi se mu postelja postiljala vsako uro na novo. Dobro je, ako stoji postelja tako, da se naslanja na steno samo z vzglavjem, ker se tako lažje streže bolniku in pa prahu se pride pri snaženji prej do živega. Skrbeti se mora tudi, da stoji postelja tako, da lahko pridejo solčni žarki do bolnika in da ta lahko pogleda iz postelje pod mило nebo. Seveda ne sme biti preblizu vrat, niti preblizu okna.

Oblečen naj bo bolnik tako, da se nikakor ne utruji pri preoblečevanju in da se tudi lahko razgali, kadar to zahteva zdravnik pri preiskovanju. Obleka naj bo torej preprosta in snažna, brez vsakih umetnih zaponk.

Pogostega preoblečevanja se ni treba prav nič bati, kajti če je obleka celo suha in dobro segreta, nima za bolnika nobene opasnosti, kajti snaga je prvi pogoj za okrevanje. Snažno teló, snažna obleka, snažna postelja, snažna soba! Vsak dan naj se obrišejo tla — tudi pod posteljo z vlažno cunjó. Tudi pohištvo naj se obriše na ta način, kajti navadno se prah ne obriše, ampak samo razpraši na vse strani, da potem spet „sede“ na svoje stare prostore. Ravno prah je pa najhujši strup za naše zdravje!

Torej, kar se ne da dobro osnažiti, naj se ne postavi v bolniško sobo.

Vsak dan naj se soba dobro prezračí. Okna na stežaj! kajti če potrebuje zdrav človek čistega zraka za življenje, tedaj velja to za bolnega dvakrat bolj. Prepiha se ni bati z ozirom na bolnika, kajti ta se v postelji lahko obvaruje, da ga ne zadene direktna sapa. Po zimi je treba mnogo več pozornosti, nego po leti! Vsa sredstva za izboljšanje zraka, ki se ponujajo in prodajajo in kupujejo, kakor n. pr. tisti dišeči papir in pa svečice, prah itd., ki se užiga, vsak zrak le pokvari, ne pa zboljša. Jedino, kar bi bilo nasvetovati sosebno pri prsnihih boleznih, je znani ekstrakt iz aromatičnih šil smrekovega drevja in drugih igloycev.

Toplina bolniške sobe je jako važna, torej ne smemo pogrešati toplomera v njej. 14 do 15° R je navadno najprimernejša toplina za bolne in zdrave. Pri vročinskih in mrzliških boleznih se mora znižati na 12° R, pri slabih malokrvnih osebah pa zvišati na 16 do 18° R.

Za kurjavo se najbolj priporoča suh les, ker najmanj pokvari zrak, seveda je dražji nego premog, koks ali šota, ki provzročajo pri gorenji dim in nezdrave pline. Za podžiganje naj se rabijo švedske vžigalice, pri nas seveda one sv. Cirila in Metoda, katere se hvalijo soglasno, po vsej pravici, kot izvrstno blago.

Konečno še nekaj malenkostij, ki pa se tudi vredne našega pozora. Vrata naj ne škripljejo in se zapirajo kolikor mogoče tiho. Tudi korakati se ne sme trdo okoli bolnika. Po leti naj se pazi, da veter ne ropoče z veternicami. Govori naj se tako, da bolnik vse razume. Če pa je kaj tacega, kar se tiče njega in njegove bolezni, a se mu noče povedati iz nežnih ozirov, obravnava naj se zunaj bolniške sobe.

Bolniku ne kaži nikoli nepotrpežljivega obraza! Iz vsake črtice naj mu sije naproti največja ljubezen in skrbljivost, katera ga navdušuje, da prenaša svoje bolečine z zaupanjem, da ozdravi, kar je dostikrat več vredno, kakor strupeni praški in različne kroglice!

Priredila *Márica II.*

Deček in konjiča..

Izrezali konjiča oče
Lesena lepa so mi dva,
Nobeden pa voziti noče,
Mar noče ali pa ne zna.

Zato ju na semènj postavim,
Zamenjam ali ju prodam,
Da le oba od hiše spravim,
Jeziti pa se več ne dam.

Kedor pa je navajen ježe,
Kotreben temu je konjič.